

Meer dan vriendschap

Duitse Bondskanselier Angela MERKEL verrichtte met herdenking in Parijs van de Wapenstilstand van 1918 een symbolische daad

- ▶ Frankrijk en Duitsland vochten drie bloedige oorlogen uit
- ▶ Al jaren wordt gewerkt aan verstandhouding
- ▶ Beide regeringsleiders stemmen voortdurend de violen

Erik DE SMET

Wegens de aanstelling van Herman Van Rompuy tot EU-president viel het bericht in onze pers wat tussen wal en schip. Op Wapenstilstandsday 11 november was de Duitse bondskanselier Angela Merkel in Parijs, waar ze samen met de Franse president Nicolas Sarkozy bloemen legde op het graf van de Onbekende Soldaat. Het was een hoogst symbolische daad.

11 november 1918 was immers de dag dat Duitsland een vernederende nederlaag moest slikken. 11 november laatst herdacht voor het eerst een Duitse regeringsleider in het hartland van de gewezen aartsvijand. Merkels geste kwam er een kwarteeuw nadat François Mitterand bij een herdenking op het slagveld van Verdun Merkels voorganger Helmut Kohl bij de hand greep.

Drie keer in honderd jaar tijd vochten Duitsers en Fransen bloedige oorlogen uit. Het Duitse keizerrijk verrees overigens op de puinen van het verslagen Frank-

De Franse en Duitse regeringsleiders samen bij het graf van de Onbekende Soldaat. © Belga

rijk in 1870. Wereldoorlog I (1914-1918) bleek voor Frankrijk, niet-tegenstaande de overwinning, een sociale en economische ramp. Drie miljoen jonge mensen verloren het leven, de bevolking verouderde in één klap, de economie kon niet meer vooruit, tenzij door een politiek van arbeidsmigratie te voeren. Nimmer zou de wereldmacht van het trotse Frankrijk volledig worden hersteld.

Toch kwam het na de Tweede Wereldoorlog tot een verzoening tussen de aartsvijanden, en dat dankzij uitzonderlijke figuren als Robert Schuman en Jean Monnet, de geestelijke vaders van de Europese Unie. Vanaf de jaren 1960 kwamen er uitwisselingsprogramma's tussen Frankrijk en Duitsland. En er was de oprichting van de gemeenschappelijke culturele tv-zender Arte.

Op de eerste dag van haar tweede ambtstermijn vloog Merkel al naar Parijs voor een tête-à-tête met Sarkozy. Het doel was duidelijk: de violen stemmen voor enkele grote beslissingen in de schoot van de Europese Unie. Het was ook een antwoord op de geste die 'Sarko' had gedaan, door op de avond van zijn eerste dag in het Elysée de Duitse regeringsleider op te zoeken.

Nochtans werd de Frans-Duitse vriendschap tijdens de recente economische crisis zwaar beproefd, zo stelde de Franse krant *Le Figaro* vast. Zowel Fransen als Duitsers dachten slechts aan de eigen werkgelegenheid en de eigen portemonnee. Beide regeringsleiders zijn ook elkaars tegenpool. Hij hyperactief, ongeduldig, opdringerig. Zij nauwgezet, geduldig, standvastig.

Duitse bondskanselier repte zich vlak na haar heraanstelling naar Parijs

Wel is duidelijk dat de Europese Unie met haar 27 lidstaten drijft op de relatie tussen haar twee grote stichtende naties. Het recentste bewijs was de aanstelling van Herman Van Rompuy tot eerste president van de EU. Aanvankelijk was Van Rompuy vooral de kandidaat van de christendemocratische Merkel, maar gaandeweg werd hij ook 'de man' van de Franse gaullist.

De Europese politiek is hoe dan ook getekend door wat beide regeringen als gemeenschappelijke politiek kunnen erkennen. Ze kunnen ook niet anders: binnen de G20, de top van de meest geïndustrialiseerde landen, zijn ze naast reuzen als China of Brazilië slechts kleintjes, ook al vormen ze samen een wereldmacht.

Franse bisschoppen gekant tegen euthanasie

De Franse bisschoppen spreken zich uit tegen de plannen van de Franse regering om onder bepaalde voorwaarden actieve euthanasie toe te staan, evenals eugenetische selectie (waarbij embryo's met bepaalde afwijkingen niet in de baarmoeder worden ingeplant). Volgens de bisschoppen Pierre D'Ornellas en Jean-Paul James berusten deze voorstellen op een beknotte visie van vrijheid. Ze erkennen dat handicaps en ouderdom vaak pijnlijke situaties met zich meebrengen, en dat oplossingen niet eenvoudig zijn, maar benadrukken dat deze situaties toch een oproep inhouden tot solidariteit. Ze halen vol lof voorbeelden aan van ouders die moedig hun kind met een functiebeperking onthalen, van opvoeders en vrijwilligers die zich inzetten voor mensen met een beperking, van ouderen die ondanks ziekte dag na dag hun levensweg verder gaan, van vele mensen die aan hun zijde werken in rusthuizen en gezondheidsinstellingen en van de vele begeleiders op palliatieve afdelingen. „Samen met hen zijn we getuigen van de beproeving die deze mensen moeten dragen, maar ook van het geluk dat ze beleven, ieder op zijn eigen weg.” (IVH)

Noodzaak of symbolische daad?

Utrechtse aartsbisschop Eijk sluit eigen academische priesteropleiding Ariënskonvikt

Bij onze noorderburen verliep het katholieke leven altijd al wat heftiger dan bij ons, maar de opheffing, zonder overleg vooraf, van de priesteropleiding van het aartsbisdom Utrecht door aartsbisschop Wim Eijk deed menige katholiek naar adem happen.

Het Ariënskonvikt – het voorwerp van de opheffing – werd in 1979 opgericht door kardinaal Willebrands. Het is een huis in de binnenstad, uitvalsbasis voor priesterstudenten die les volgen aan de universiteit. Anders dan in het klassieke seminarie, de plek waar kandidaat-priesters zowel wonen als les volgen, is het de bedoeling dat alle seminaristen een academische opleiding volgen aan de faculteit Katholieke Theologie in Utrecht, overigens geleid door de Brugse priester Adelbert Denaux.

Het Ariënskonvikt herbergt trouwens niet enkel de priesterkandidaten uit het aartsbisdom Utrecht, maar ook deze uit Groningen-Leeuwarden, uit Breda en uit Rotterdam. Zonder ruggespraak met betrokken bisschoppen kondigde mgr. Eijk begin november aan dat het Ariënskonvikt op het einde van dit schooljaar de deuren sluit en dat de

priesterkandidaten hun opleiding kunnen voltooien aan het seminarie De Tiltenberg van het bisdom Haarlem-Amsterdam.

Belangrijkste redenen voor de sluiting zouden het sterk teruggelopen aantal studenten zijn plus de zwakke financiële situatie. Mgr. Eijk noemde het één van de zwaarste beslissingen die hij als bisschop had moeten nemen.

Tegen de wil van Rome

Er is echter meer aan de hand. Een oproep om giften te schenken werd ontmoedigd. Mgr. De Korte van Groningen-Leeuwarden, van 1992 tot 1999 rector van het Ariënskonvikt, liet daags nadien in een interview in *Friesch Dagblad* uitschijnen dat centen niet het probleem waren. Hij zei ook te overwegen 'zijn' seminaristen in Utrecht te houden.

Volgens bovengenoemde Adelbert Denaux in *Katholiek Nieuwsblad* ondergraaft de aartsbisschop door de opheffing van het Ariënskonvikt zijn eigen katholieke faculteit (mgr. Eijk is er grootkanselier). Denaux kan het besluit niet anders uitleggen dan als een symbolische daad tegen wat tot nu toe in Utrecht gerealiseerd is én tegen zijn collega-bisschop-

Mgr. Wim Eijk volgde twee jaar geleden kardinaal Simonis op als aartsbisschop van Utrecht. © Belga

pen. Nu blijft in Nederland enkel het klassieke seminarie model over. De opleiding daar is niet van universitair niveau, de gebouwen bevinden zich buiten de stad.

Midden november liet de rector van het Ariënskonvikt, Norbert Schnell, weten dat hij verhuist naar het bisdom Breda, waar hij rector wordt van Bovendonk, de Nederlandse priesteropleiding voor zogenoemde late roepingen, waar ook seminaristen van het bisdom Antwerpen stude-

ren. Schnell gaf meteen ook zijn plaats als plebaan (pastoor) van de Utrechtse kathedraal terug aan mgr. Eijk.

Wim Eijk zelf studeerde aan het Limburgse seminarie van Rolduc. Sommige waarnemers zien opmerkelijke overeenkomsten tussen de huidige aartsbisschop en de gewezen bisschop van Roermond, mgr. Johannes Gijzen, die eveneens een eigengereid beleid voerde en uiteindelijk werd 'weggepromoveerd'. (EDS)